

Շատ քֆրկան էդ Սուրբսցիք.
 Շատ ծիստոր էն Յախջսցիք.
 Գէթ ու ըլէ Շէխուսուֆցիք.
 Շատ կեղտոտ էն Բալիճանցիք.
 Աղի (աղայի) պահող Շէխըրմցիք.
 Հարօրի գող էդ յարութսցիք.
 Յէրկէն չօքեր էն Յրօնցիք.
 Չմերկի ուտող Եօրկընսցիք.
 Շատ խորոտիկ էդ Եօնանցիք.
 Բուրտու քվա Բորլագոմցիք.
 Բէկի պահող էդ Դմիհկցիք.
 յօնիսի պահող Ապլուհարցիք.
 Շատ գող ու գէշ էդ Զօրանցիք.
 Շատ խոտով էն էդ Հացկցիք.
 Ժաժիկ գող էն Բլաթուխցիք.
 Կոշտ ու կոպիտ իրիզակցիք.
 Հայլիի նման Մլրագոմցիք.
 Օշխրի պահող Ալիզլունցիք.
 Չոր ու ցամաք էդ Բարտկցիք.
 Շէխի պահող էն Թլեցիք.
 Մուտուտ պահող Ալաղըրցիք.
 Զիրար մատնող էդ Դրմերտցիք.
 Աղի կրող էդ Եօնուամցիք.
 Մեռել քրֆող Եարգալնեցիք.
 Շատ տաճկող էն Եարգլցիք.
 Գլգի ուտող քուրդ Եօնուամցիք.
 Կամքետ ծախող էդ Եօրգեցիք.
 Փալիսի քաղող էն Մաննկցիք.
 Դու գոտնաջի էդ Եաննիստցիք.
 յօնամ ցանող էդ յարսեցիք.
 Ծլի քաղող էդ Եարտօնցիք.
 յօնի գործող Վարդենիսցիք.
 Բալամ ցանող Եարդենեցիք.
 Բօն ու քեաշալ էդ Մօզակցիք.
 Շատ դօլլաթուր Մուշախըցիք.
 Մատակ պահող էդ Կօնեցիք.
 Կարաս շինող էն Եարգուտցիք.
 Շատ յաշխեհա էդ յօրվանցիք.
 Բարդոց վառող էդ Դոկեցիք.
 Զիրար սպանող էդ Վարդիսաղցիք.
 Փէտի ծախող էն Դոակցիք.
 Ծամբու կտրող Դեղձմորըցիք.
 յօնդ ու ճէսի Եերշտըրցիք.
 Մուտու լաջի էդ յասագեցիք.
 Օշխրի գող էն Բօլօզկցիք.
 Մուտ ըսող էն Եմլակցիք.
 Պուտկի շինող Եառուստինջցիք.
 Զօգան յէնող էդ Մաննկցիք.
 Կուպի ուտող էդ Մշեցիք:

ՍՕՅԼԱՄԸ ԽԱՆՐԱՄ.

(ԶԵ ԽՕՍՈՒՂ ԱՌԿԻՆ):

Մէկ Թագաւոր մը կեղնի, էդ Թագաւոր ուր աչքերուց կը բօնայ, հէքիմ կը բերին վերէն, հէքիմ կըսէ.

— Զուկ մը կայ մըջ ծովուն. Թէ զէն ձուկ բռնեցին բերին, զընտոր լեղին հանին լցրին Թագաւորի աչքեր, կը սաղնայ.

Էլաւ Թագաւորի տղէն առաւ զհէքիմներն ու մէկ հզար Թօռչի մը, գացին, Թօռչիք Թօռ Թալեցին մըջ ծովուն. օր մը չէ, երկու, Ասու հրամանքով զէն ձուկ բռնեցին, դրեցին օսկի լակնի (կոնք) մէջ, տուին Թագաւորի տղի ձեռ.

Թօռչիք առէջ վագան, անջկէլա տարան Թագաւորին, տղէն մնաց էտեանց. ձուկն էլաւ հետ լեզու, ըսեց.

— Թագաւորի տղայ, իմալ օր դու մէկ իս, ես լէ մէկ իմ. արի դիս Թօռիկ երթամ, քու աղէկին աղէկ կէնիմ.

Թագաւորի տղէն լէ վերուց զձուկ Թալեց ի ծով.

— Հզար տարի իմ պապ բօնայ, զէդ ձուկ պտի պրծուամ, ըսեց.

Հաւար տարան Թագաւորին Թէ—ինչ կէնես, օր քու տղէն զձուկն էլմը Թալեց ի ծով.

Թագաւոր ամը երեց, օր զտղէն սուրկուն էնին ուր երկրից, Բշեցին տղին հանին ուրանց սինօռից գուրս, Տղէն էր ընկաւ ճամբախ ու գնաց, Հատ ու քիչ գնաց Աստուած գինայ, մէկ լէ իշեց օր ճամբիս վրէն օձ մը մուկ մը բռներ է. էդ խուֆարայ մուկ ըմալ կը վժվժէր, ըմալ կը ճըվճըվէր, օր տղի սիրտ էլ Թամուլ չը տուեց, զարկեց զօձ սպանեց, մուկ փախաւ մտաւ ծակ, Տղէն էլմը ճամբախ տուեց, առէջ գնաց, Տղէն մէկ արտաբօյ տեղ գնաց չը գնաց, դարձաւ իշեց օր մէկ պայէ մի էտեանց վազնելին գիգայ. կայնաւ, պայէն եկաւ հասաւ, հարցուց.

— Աղբէր, դ՞ր կերթաս.

— Ըսկի, ըսեց, կերթամ խարիպ քաղաք մը գատելու.

— Ես լէ քզի ընկեր.

Էզան ընկեր ու գացին, Փշուամ տեղ գացին, իշեցին օր ուրիշ պայէ մ' լէ էտեանց կը բօնայ ու գիգայ, Կայնան, եկաւ հասաւ.

— Դ՞ր կերթաք, աղբէր, ըսեց.

— Կերթանք խարիպ քաղաք մը խտարի.

— Ես լէ ձգի աղբէր.

Իրեքն էզան աղբէր. մեռնինք հիտրաց, ապրինք

Հետքաց, խօսք տուին իրարուսու էլան ընկան ճամբախ Գացինմէկ ջոջ քաղքի մը մէջ. ուրանց գութան մը քրով բռնեցին, էն մէկ աղբէր եղաւ խայվաչի, մէկէլ երկուս լէ ամէկ բանի մ' էղան. դէպրա դէպրա (ՀետզՀետէ) դօլվածուորցան, էղան դուշի մալի տէր:

Էղաւ օր էդ քաղքի մէջ լէ մէկ աղջիկ մը կէր, անուն Սօյլամազ—Խանըմ: Էդ աղջիկ ըսկի մարդու Հետ չը զրուցէր, որն օր զընտոր տէր զըրուցք, թագաւոր կը պսակէր վըր ընտոր:

Էլան էն երկու աղբէր կանան, ըսին թագաւորի տղին.

— Աղբէր, էս օր դու օր կաս, մեր ջոջն իս. արի քզի կարգինք, օր դօր գայ մըզի:

Չէ, մէ, ըսեց թագաւորի տղէն. Հըմա տեսաւ օր եսխա չը պրծու, ըսեց.

— Դու պինաք, իմալ կէնիք էրիք:

— Աղբէր, ըսեցին, մենք պտի Սօյլամազ—Խանըմ ուզինք քզի:

— Թառ. Սօյլամազ—Խանըմ չը զրուցէ, լալ ու կեսա է:

— Քզի դաւի չկայ, մենք կիտանք զրուցք:

Էլան էդ աղբրտան, առան զթագաւորի տղէն առէլ ուրանց, գացին աղջկայ պապու մօտ.

— Մենք էկեր ինք, ըսին, օր քու աղջիկ տաս մեր աղբօր:

— Թըն էղնի, ըսեց, օր զիմ աղջիկ տուիցիք զրուցք, ես լէ կիտամ ձեր աղբօր:

Էդ երկու աղբէրն էն, էլան առան զթագաւորի տղէն, ղեսաղին, զմուֆթին ու դէմ գացին աղջկայ մօտ:

Ճամբէն էն մէկ աղբէր զթագաւորի տղին քաշեց թահնա, ըսեց.

— Աղբէր, ես կեղնիմ մուկ, դու ղիս դիր քու ջէպ. օր գացինք Սօյլամազ—Խանըմի մօտ, դու ղիս թոճի, ես կերթամ մտնիմ ընտրա չրախպի (աշտանակ) տակ, ներս օր մտար, բարե տոճը, աղջիկ գինամ քու բարե չառնի. դարձի իմ թարաֆ ըսէ. —Չրախպս աղբէր, բարի իրիկուն քզի, ես քու բարե կառնիմ, Դարձի էլմը աղջկան ըսէ. Սօյլամազ—Խանըմ, մթուլի մ' էրէ, ականջ էնինք. —Էնիկ քզի ականջ չենէ, նոր էլմը դարձի իմ թարաֆ, ես ըստապուն կը զրուցիմ:

Լտոնք էն, էլան Հիտրաց գացին մըտ Սօյլամազ—Խանըմ: Ներս մտան թը չէ, թագաւորի տղէն ուշիկ մը զմուկ Հանեց թորկեց, մուկ գնաց մտաւ չրախպի տակ, Թագաւորի տղէն բարե տուեց. Սօյլամազ—Խանըմ չառաւ զընտրա բարե. դարձաւ չրախպի:

— Բարի իրիկուն քզի, չրախպս աղբէր, Չրախպէն զբարեն առաւ:

— Սօյլամազ—Խանըմ, մթուլի մ' էրէ ականջ էնինք:

Սօյլամազ—Խանըմից ձէն չէլաւ. տղէն ըստապուն դարձաւ չրախպի:

— Չրախպս աղբէր, մթուլի մ' էրէ, ականջ էնինք:

Չրախպէն էլաւ զրուցք, մաճիւս ըմէն ականջ էրին, Ըսեց.

— Իրեք Հոգի մէկ արտ մը կիտար կը ցանին, մէկ կեղնի լծիկ տէր, մէկ արտի տէր, էն մէկէլէ սերման տէր, Յանքից օր կը խըլըսին, մէկ ժուկ մը կը մնայ, արտ կը Հասնի, կը բերին քաղին, ծեծին, կերնին, կը չէղջին, ըստապուն գիկան օր կիտին մըջ իրար, կը կուտին. ջոջ խալապալախ մի կը սարգին, Սերմի տէր կըսէ՝ ընծի կը Հասնի, արտի տէր կըսէ՝ ընծի, Լծքի տէր կըսէ՝ ընծի. խաղին, մուֆթի, ըպա էգի վըր պտի Հասնի:

— Խաղին ըսեց՝ կը Հասնի լծքի տիրուն, մուֆթին ըսեց՝ կը Հասնի արտի տիրուն. Սօյլամազ—Խանըմ վէրուց ըսեց՝ Աստուած ձեր պէս շարեաթ գետնուլի տանէ, էդ յիմալ շարեաթ կէնիք, կը Հասնի ցորնի տիրուն:

— Խաղին, մուֆթի, ըսեց տղէն, դու Հճառիք օր Սօյլամազ—Խանըմ զրուցեց:

Ըմէն Հըտ իրար ըսեցին—Հա:

Լտոնք էլան գացին, թագաւորի աղջիկ գնաց չրախպի բոլոր:

— Տօ՝ փիցուկի չրախպս, ըսեց. դու յօրի՝ Հըտ յիս չը զրուցես, էդ յօրի՝ խարիպ մարդու Հետ կը զրուցես:

Բռնեց շարգեց, բրդեց զչրախպէն, թափեց դուս:

Էն լուսմթի, էլմը թագաւորի տղէն ու մաճիւս էկան մըտ աղջիկ, Տղէն Հըտ մտնելուն մուկ թորկեց, ըտՀաղս լէ մուկ գնաց մտաւ աղջկայ բարձի տակ:

Թագաւորի տղէն էլմը բարե տուեց, աղջիկ բարե չառաւ:

— Բարի իրիկուն քզի, բարձ աղբէր:

— Բարով ու խէրով էկար, թագաւորի տղայ:

— Բարձ աղբէր, մթուլի մ' էրէ ականջ էնինք, Բարձ աղբէր վէրուց ըսեց:

— Մէկ տէրտէր մը, թարգի մը ու նաճար մը կեղնին, լտոնք կընկնին ճամբախ կերթան, մէշի մէջ մուկ կիտայ վրէ ուրանց, կըսին. —Գօրով ղիւրար պայինք, չեղնի՛ ջանալար մանալար մըջ քնուն ուտին մզի:

Աղջի Հեղ դօր ընկաւ նաճրին, էն երկուս քնան:

Նաճար էլաւ ուրին խաղնելիք, փետէ իսան

մը շինեց, դրեց յօն: Սհաթն օր թմաւ: նաճար իմցուց զթարգլին ինք քնաւ: Աստապուն թարգլին մուղատ կեցաւ: Թարգլին իշեց, օր հանտէ նաճար փետէ խան մը շինէ: դրէ յօն: ըսեց.

— Էդի զուր մարիֆաթն է ցուցեր, կանի ես լէ զիմ մարիֆաթ ցուցում:

Թարգլին լէ էլաւ ձեռք մը կնկայ հալաւ կարեց, հագուց զփետէ ինսան:

Սհաթն օր թմաւ: դոր էկաւ տերտորջ, ըստապուն տերտէր էլաւ:

Տէրտէրն էր: առջի հեղ էլաւ լւացուաւ: խաչ հանեց երես: բերեց կրակ վառեց, իշեց կուշուռ բողոր: տեսաւ օր մէկ նոր հարս մը կանուկ է: Տէրտէր խղճուկ միամիտ: բանից խապար չունէր: գարձաւ ըսաւ. — օրշնած: արի նստի: Է՛ փետից ձէն կէրի: Ժաժ գիգայ: Տէրտէր էլաւ կայնաւ: ձեռ թալէց օր բերէր նստըցուցէր: հարս շրքիաց ի գետին: եղաւ քառսուն ու չորս կտոր:

Տէրտէրն էր կանաւ լաց. — վայ, վայ ըսեց: եղայ պարտատէր: մտայ մեղքի տակ: իմա՛ զեդ քուլֆաթ սպանեցի:

Տէրտէր եդտեղ կանաւ Ժամ ու պատարագի: լաց ու աղաղակեց. Աստուածուտին օղորմացաւ զեդ փետէ ինսանին հոգի տուեց էլաւ կանաւ:

Լուսուածի իրեք լէ էլան: զէդ փետէ կնկայ վրէն զիրար տարան բերին (կուռեցան): նաճար ըսեց՝ ընծի կը հասնի: թարգլին ըսեց՝ ընծի: տէրտէր լէ ըսեց՝ ընծի: մըկայ խազի: մուֆթի: շարեաթ ձեր ձեռն է: եդ վրի կը հասնի:

Խազին ըսեց՝ կը հասնի նաճրին: մուֆթին ըսեց՝ կը հասնի թարգուն: Սոյլամազ—Խանըմ վերուց ըսեց:

— Աստուած զձեր շարեաթ գետնուփի տանէ: տէրտէր կանաւ արնէ արտըսունք թափեց: Աստուածուտին ընտրա խեղճն իշեց: զփետն հոգեւոր: չուց: հոգի էկաւ ինք: էտի տէրտորջ կը հասնի:

— Խազի: մուֆթի: շրհատ մացէր: Սոյլամազ—Խանըմ իտալէ էրկու հաղ կը զրուցէ: — Մաճիս էլան գացին: Սոյլամազ Խանըմ էկաւ բարձի բողոր: վերուց զբարձ: ձեռտեց: էրեց հզիկ հզիկ: թալեց մէկ գիւռ:

Լուսուածի քօման էլմը էկան: թագաւորի տղէն զմուկ թորկեց: ըստապուն մուկ գնաց մտաւ աղջկայ միստարի տակ:

— Մինտար աղբէր: ըսեց թագաւորի տղէն: կիշիմ: օր բարձ աղբէր յուտա չէ: դու մժուլի մ'էրէ: ախանջ էնինք:

— Վըր իմ գլխուն: ըսեց միստար: ախանջ էրէք:

— Կեղնի մէկ ըմտար մարդ մը սիւստակ մուրսաւոր: մէկ լէ՛ ալէխառն նոր էր ընկէ չանէն:

էն մէկել լէ նորահաս տղէ մը: թաժա նոր էր մրէ պէխեր: Գէշնան կրնկան ճամբախ: կերթան մէկ օտարի մը գլխի: կիշին օր հանգէ թաժա նորահարս մը էն դիուց զընգլուկ: զարդուկ գիգայ: Էն ծեր մուրքաւոր ըսեց՝ ընծի: էն ալէխառն ըսեց. — չէ: որլլա իմն է: էն ջէհէլ տղէն լէ ըսեց. — չէ: եդի նոր հարս է: ես ջէհէլ տղայ: յիս կը հասնի: Խազի: մուֆթի: շարեաթ էրէք: եդ վրի կը հասնի:

Խազին ըսեց. — Ընտոց ջոջ էն մուրքաւորն է: կը հասնի ընտրան: մուֆթին ըսեց. — չէ: կը հասնի էն ալէխառն մարդուն: Սոյլամազ—Խանըմ վերուց ըսեց:

— Աստուած ձեր պէս շարեաթ գետնուփի տանէ: կը հասնի էն նորահաս տղին: օր թաժա պէխեր մեր է:

— Խազի: մուֆթի: դու շհատ իք օր Սոյլամազ—Խանըմ իտալէ իրեք հաղ: օր զրուցեց:

— Հա՛ ըսեցին: մենք Ասու առէջ շհատ ինք: աղջիկ հալ ու խոշ էղնի քղի:

Էլան ըստապուն Սոյլամազ—Խանըմ ուզին թագաւորի տղին: դժօլ ու դուսանք զարկին: խաղ ու խոզում էրեցին: բերին գետնց պսակեցին: Էն մէկ աղբէր քաւա զթուր կանաւ մութ տեղ: տղէն էրեց շերեց աղջիկ չը գնաց մօտ: Պարկաւ քնաւ: Սոյլամազ—Խանըմ լէ միամտաւ քնաւ: Զէն տեսար: օր պատ ըլաւ ու յուշապ մը բերան բաց ու ֆշալին զինք թալէց ներս: օրոտում ընկաւ: եդ յօգէն: Յուշապ գէմ էրեց վըր տղի տեղաց: օր զտղէն կուցէր: թուր քաշող աղբէր մութ տեղէն վազաւ ընկաւ վըր յուշապին: բրդեց էրեց թուր: թուր: թափեց փանձարի տակ: Դու մ'ըսի եդ յուշապ լէ սէր թալէր էր վըր եդ աղջկան: էկեր էր օր զտղէն կուցէր: առնէր զաղջիկ ուրին:

Սոյլամազ—Խանըմ նախաստան թուա իմացաւ: իշեց դէս ու գէն բան չկայ: լըլիկ զտղէն՝ տեսաւ տղէն սաղ էր: նոր էն մութ կանող աղբէր բօռաց:

— Սոյլամազ—Խանըմ: էլ մը վախեցի: զբու խանիմ (թշնամի) խուրպան էրեցի քղի:

Նոր Սոյլամազ—Խանըմի զիպար բացուաւ: խնտացաւ: էկաւ ընկաւ վըր տղի օտաց:

Աֆանտըմ: շատ չէրկնցունք: Ժամանակ մը մէջ ընցաւ: էն մէկ աղբէրն ըսեց թագաւորի տղին:

— Աղբէր: էլի առ զբու քուլֆաթ: էլմը էրթանք դըպա մըր էրկիր:

Գացին թագաւորից իղին առան: էկան բարձան զտուն ու զը քէ: գացին հասան էն տեղն: օր թագաւորի տղէն զմուկ օձի բերնէն պրծուցեր էր:

— Դէ՛ թագաւորի տղայ: ըսեց էն մէկ աղբէր: ես էն մուկն իմ օր զընծի զալմ օձու ձեռնէն պրծուցիր: իմ իղին տուր ես մտնիմ իմ ծակ: Թագաւորի տղէն նոր սարվախթ էղաւ: գ'արի

տես ինչ փաթեռան իրար վզով, պագըռտեցին, խնդացան: Մուկ ջոկնուաւ մտաւ ի ծակ, ընդոնք քշեցին եկան: Եկան ծովու պռունկ էլան դուն, ըստապուն էն մէկէլ աղբէր կանաւ ըսեց:

— Թագաւորի տղայ, ես լէ էն ձուկ աղբէրն իմ, օր զընծի պրծուցիր, զը կանի ես քու պապու աչքերուն լէ գեղ բերիմ, նոր զիմ իղին տուր:

Ձուկ զինք թալեց ի ծով, առաւ զգեղն էլաւ դուն, տուեց տղին:

— Դը գնա՛ ըսեց, Աստուած քու բան յաշողէ:

Տղէն քեց եկաւ, ձէն հասաւ ուր պապուն թէ—քու տղէն կարգուիր է, հըտ ուրին քու աչքերու գեղ լէ բերն է:

Եկան ձիով ձիաւորով, գհօլով, զուռնով վերցին զտղէն առօք փառօք տարան թագաւորի սարի դուռ իջուցին: Դեղ հասուցին, թագաւորի աչքեր հըտ գահուն բացուաւ, նոր էլաւ թաժա զուր տղի հարսնիան էրեց, քառսուն օր վըրեար քէֆ ու խաղ ու խնդում էրեցին: Ըստապուն թագաւոր բերեց զուր թախտն ու թաժ թախիմ էրեց տղին, տղէն խնտացաւ, էլաւ նստաւ վըր թախտին:

Մնաց ժամանակ մը, տղի վրէն սափար (կոխ) բացուաւ, տղէն էր ժողուեց զուր օրտուն, գնաց զուր գուշման ալթ էրեց, գարձաւ էկաւ, նոր նըստաւ ու վեւեց զուր թագաւորուան:

Յիսուս միան Տէրն իմ խանէ, օր հասնի յըմէն նեղածնըուն, յետի սողին լէ ղիտա ըտողին:

ՄԱՆԿԱՎԱՐԹԱԿԱՆ—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ.

ԱԶԱՏ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐ

ԵՒ

ԱՐԿԵՍՏՆԵՐ

(Մանկէլիէի համալսարանի տարեկան բացման հաւ.)

ՊՐՈՖ. ՇԱՐԼ. ԺԻԳԻ.

Տարին մի անգամ այս դահլիճի մէջ հրաւիրում ենք Մանկէլիէի մեծ հասարակութիւնը, որ միասին ուրախանանք մեր համալսարանի յառաջադիմութիւններով, ուսանողների թուի աճմամբ, և հաստատուն հա-

ւատ ունենանք այն օգտի մասին, որ մենք յոյս ունինք տալ զիտութեան և երկրին:

Ոչ մի ժամանակ այսպիսի ձգտում չի նշմարուել ղէպի ազատ պարապմունքներն, ինչպէս այսօր: Իրողութիւնն անհերքելի է: Բայց աւելի ևս ակնյայտնի կացուցանելու համար, թոյլ տուեցէք, որ պարզ թուանշաններ ներկայացնեմ: Մինչդեռ քառասուն տարուայ ընթացքում ֆրանսիայի երկրագործ և արդիւնաբերող դասակարգը կորցրեց իւր թուի տասերորդ մասը, ազատ պարապմունքներին նուիրուող բազմութիւնը աճեց աւելի քան մի երրորդով:

	1836	1886	1891	
Երկրագործութեան պարապմունք . . .	52,9%	47,8%	47,5%	) Նուազած
Արդիւնաբերութեան . . .	29,1%	25,2%	25,9%	
Ազատ պարապմունքներ և յեկամտիք . . .	9,1%	41,1%	42,7%	) անւաջած
ապրողներ . . .				
				39,55%

Իսկ որովհետեւ այդ ասպարէզների մէջ մտնելու համար մեծ դուռը համալսարանն է, ապա ուրեմն այդ երեւոյթը նախ և առաջ մեր վաստակն է:

Բարիւ իբրեւ անդամ այս համալսարանի և իբրեւ Մանկէլիէի քաղաքացի, ես առաջինը եմ ուրախանում և պարծենում այդ հանգամանքով: Բայց որովհետեւ ձեր առաջ խօսողը պատիւ ունի քաղաքական տնտեսութեան ուսուցչապետ լինելու, թոյլ տուեցէք նորան, որ այս շնորհաւորական բերկրութեանց փողը ինչ անհամապատասխան ձայներ ևս խառնէ, գրեթէ վտանգի աղաղակ հանէ: Երեւեցէք, եթէ համարձակուում եմ այն խիստ չարագուշակի դերը յանձն առնել, որին հռովմում հարկադրում էին յաղթականների կողմէի մէջ բարձրանալ, որպէս զի իրանց տօնաւըմբութիւնը շփոթէ զուժարեւ ճշմարտութիւններով:

Ա.

Ի՞նչ է նշանակում ազատ պարապմունք մեծահնչուն անունը, իւր ստուգաբանական և պատմական ծագմամբ դա անշուշտ պիտի նշանակէր այն մարդկերանց գրութիւնը, որոնք ապրում էին ազատականի պայմաններում: